



Колективна монографія

Стійкий розвиток сільських територій
у контексті реалізації
державної екологічної політики
та енергозбереження

2021

Полтавська державна аграрна академія

**СТІЙКИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ
ТЕРИТОРІЙ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ
ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ**

Колективна монографія

Полтава – 2021

Рецензенти:

П. В. Писаренко, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік Інженерної академії України, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І. Сазанова, професор кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля Полтавської державної аграрної академії

В. І. Троценко, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри рослинництва Сумського національного аграрного університету

М. Я. Шевніков, доктор сільськогосподарських наук, професор, директор ВСП «Аграрно-економічний фаховий коледж Полтавської державної аграрної академії»

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Полтавської державної аграрної академії (протокол № 22 від 18.05.2021 р.)

С 80 Стійкий розвиток сільських територій у контексті реалізації державної екологічної політики та енергозбереження : кол. моногр. ; за заг. ред. Т. О. Чайки. Полтава : Видавництво ПП «Астрая», 2021. 408 с.

ISBN 978-617-7915-20-0

У колективній монографії викладено результати досліджень щодо стійкого розвитку сільських територій у контексті реалізації державної екологічної політики та енергозбереження. Розглянуто проблеми та перспективи екологізації сільськогосподарського виробництва в умовах сільських територій. Наведено передумови й особливості збереження та відновлення природно-ресурсного потенціалу сільських територій. Розкрито питання оптимізації й ефективності використання природно-ресурсного потенціалу сільських територій. Визначено особливості розробки та впровадження ефективних бізнес-моделей розвитку енергоефективності й енергонезалежності сільських територій. Досліджено екологічні інновації – джерело ефективного розвитку конкурентоспроможності й енергонезалежності сільських територій. Визначено економіко-правові механізми розвитку сільських територій у контексті реалізації державної екологічної політики та енергозбереження. Розглянуто світовий досвід та вітчизняні реалії розвитку сільських територій на засадах екологічності, енергонезалежності й енергоефективності.

Розраховано на науковців, викладачів, керівників і спеціалістів органів державного управління, фахівців агроформувань, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться питаннями еко-інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва.

УДК 502.131.1(1-22):332.142.6:620.9

Автори вміщених матеріалів висловлюють власну думку, яка не завжди збігається з позицією редакції. За зміст матеріалів відповідальність несуть автори.

© Колектив авторів, 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА В УМОВАХ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	10
1.1. Залежність зимостійкості посівів пшениці озимої та ураженості їх фітопатогенами від технології вирощування (<i>Бараболя О. В., Ляшенко В. В., Доронін С. М., Полежак Є. Ю.</i>)	10
1.2. Вплив кліматичних змін на перспективи вирощування енергетичних плантацій тополі в Лісостепу України (<i>Вольвач О. В., Колосовська В. В., Скуртул К. В.</i>)	17
1.3. Перспективи використання продуктів забою індиків в реструктурованих шинках (<i>Галенко О. О., Шаповалов В. Ю., Кравчук В. В., Медяник М. О.</i>)	26
1.4. Залежність онтогенезу ячменю ярого від використання стимуляторів росту (<i>Горобець М. В., Чайка Т. О., Крикунова В. Ю., Лотиш І. І.</i>)	36
1.5. Густота рослин – фактор для одержання високих врожаїв кукурудзи (<i>Жемела Г. П., Бараболя О. В., Ляшенко В. В., Ляшенко Є. С., Подоляк В. А.</i>)	49
1.6. Аналіз якості поверхневих водотоків сільської місцевості і міст Житомирської області та вплив якості води на здоров'я населення (<i>Жукова О. Г., Щербина Т. Ф., Мачишин Г. М., Гончаренко А. В.</i>)	57
1.7. Параметри рулонів льонотрести і швидкість руху прес-підбирачів (<i>Лімонт А. С.</i>)	67
1.8. Формування урожайності зеленої маси стоколосу безостого залежно від віку травостою (<i>Мариніч Л. Г., Бараболя О. В., Кавалір Л. В.</i>)	74
1.9. Перспективи створення і впровадження сортів промислових конопель на основі конвергентних схрещувань в аспекті сталого розвитку сільських територій (<i>Мищенко С. В., Лайко І. М., Ткаченко С. М.</i>)	78
1.10. Екологізація сільського господарства як напрям збереження родючості ґрунтів (<i>Пузир Т. М., Яценко Л. Д.</i>)	90
1.11. Адаптивна селекція сої, як фактор екологічно безпечного функціонування агроєкосистем України (<i>Рибальченко А. М.</i>)	97
1.12. Апімоніторинг як фактор агроєкологізації (<i>Сенчук Т. Ю., Гречка Г. М., Рак Т. М.</i>)	106

РОЗДІЛ 4. РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ РОЗВИТКУ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ Й ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	260
4.1. Стратегічні підходи до формування соціоекологічної сфери сільських територій (пріоритети забезпечення) (<i>Гаращук О. В., Куценко В. І.</i>)	260
4.2. Ефективність бізнес-моделей розвитку енергоефективності сільських територій (<i>Годованюк А. В.</i>)	270
4.3. Потенціал розвитку екологічних інновацій у підприємницькій діяльності (<i>Загребельна І. Л., Світлична А. В., Сорока В. В.</i>)	277
РОЗДІЛ 5. ЕКОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ – ДЖЕРЕЛО ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ Й ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	286
5.1. Основні інноваційні напрями функціонування аграрних підприємств на засадах екологізації та сталого розвитку (<i>Багорка М. О., Юрченко Н. І.</i>)	286
5.2. Екологізація як інноваційна концепція індустрії гостинності (<i>Марусей Т. В.</i>)	296
5.3. Екологічно чисті технології та інновації у забезпеченні енергонебезпечності сільських територій (<i>Сиротюк Г. В., Сиротюк С. В., Янковська К. С.</i>)	305
5.4. Еко-інноваційний розвиток АПК: актуальність та передумови розвитку (<i>Чайка Т. О.</i>)	315
РОЗДІЛ 6. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ	323
6.1. Industry competitiveness assessment hopping based on the application of SWOT-analysis (<i>Ratoshniuk T., Ratoshniuk V.</i>)	323
6.2. Енергозберігаючі технології в системі проектного менеджменту бюджетних установ (<i>Пащенко П. О.</i>)	330
6.3. Напрями підвищення ефективності контролюючої природоохоронної діяльності громадськості в Україні (<i>Плаксієнко І. Л., Соколова Н. П.</i>)	338
6.4. Сутність та особливості системи енергетичного менеджменту населених пунктів (<i>Чайка Т. О.</i>)	346

Наші дослідження [421] також підтверджують реальність досягнення показників «зеленого» переходу, оскільки було визначено потенційну енергетичну самодостатність Львівської області за рахунок використання біоенергетичних ресурсів різного виду, значна частка якої має походження саме з сільської місцевості. Це розкриває широкі можливості щодо реорганізації системи енергопостачання, формування відповідної енергетичної інфраструктури, перерозподілу сфери зайнятості сільського населення тощо.

5.4. Еко-інноваційний розвиток АПК: актуальність та передумови розвитку

Чайка Т. О.

Полтавська державна аграрна академія

На сьогодні, коли збільшується продовольча потреба населення, зростають також й ціни на продукти загального харчування і виникають глобальні зміни температурних режимів, які не сприяють отриманню навіть стабільних врожаїв і викликають непередбачуваність товарної оферти на світовому аграрно-промисловому ринкові. В силу цього надзвичайно актуалізується пошук нових технологій, здатних забезпечити підвищення ефективності аграрного виробництва в умовах виснаження природних ресурсів та погіршення стану навколишнього середовища, а також адаптацію галузі до кліматичних змін, зокрема – через виведення та використання насіння посухостійких сортів сільськогосподарських рослин [422], прогнозування посух [423], розробку систем оцінки впливу цих змін та їх завчасного випередження.

Головним напрямом необхідних змін є розробка і впровадження еко-інноваційних технологій, які є ключовим фактором підвищення конкурентоспроможності аграрно-промислового комплексу України та підвищення його ефективності в цілому (економічної, екологічної, технологічної, соціальної тощо).

⁴²¹ Сиротюк С., Сиротюк К. Дослідження енергетичного потенціалу біомаси агропромислового комплексу Львівщини. *Нетрадиційні і поновлювальні джерела енергії як альтернативні первинним джерелам енергії в регіоні : зб. наук. праць*. Львів, 2015. С. 103–106.

⁴²² Писаренко В. М., Писаренко П. В., Писаренко В. В., Горб О. О., Чайка Т. О. Посухи в контексті змін клімату України. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2019. № 1. С. 139–146. URL: <https://journals.pdaa.edu.ua/visnyk/article/view/1115>. doi: 10.31210/visnyk2019.01.18.

⁴²³ Чайка Т. О., Лотиш І. І. Міжнародний досвід з реалізації політики у сфері підвищення енергоефективності. *Використання альтернативних джерел енергії в умовах розвитку сільських територій : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 22 трав. 2019)*. Полтава : РВВ ПДАА, 2019. С. 106–110. URL : http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/5344/3бiрник_ПДАА_22.05.19.pdf.

Як відомо, аграрно-промисловий комплекс є специфічним, що обумовлено: вагомою кількістю виробників аграрної продукції, котра є уніфікованою; доволі м'якими умовами заходження на ринок аграрних підприємств; складність значного впливу на ступінь ціни зі сторони продуцентів. Отже, саме за рахунок впровадження еко-інновацій можливо збільшувати прибутковість та ефективність сільськогосподарського виробництва, мати перспективи виходу на зовнішні ринки і гарантувати його довгостроковий розвиток. Інноваційний розвиток в умовах сьогодення має стояти на першому плані як запорука досягнення поставлених цілей із здешевлення продукції у боротьбі за конкурентоспроможність та ефективність.

Еко-інноваційний курс розвитку сільськогосподарського виробництва є невіддільною часткою загального всесвітнього науково-технічного прогресу. Так, видатними вітчизняними й іноземними вченими та спеціалістами здійснено велику кількість досліджень, які спрямовані на дослідження перспектив розвитку АПК України, ефективності запровадження інновацій, питань інноваційної роботи у країні. Втім, еко-інноваційний розвиток сільськогосподарського виробництва не втрачає власної актуальної проблематики та вимагає детального дослідження [424].

На сьогоднішній день економічна конкуренція за першість на всесвітніх ринках промисловості зумовлено винятково завдяки еко-інноваціям. Вагома більшість промислово розвинених країн намагається збудувати власний план з довгострокового розвитку, передусім маючи на увазі глобальний перехід на еко-інноваційний шлях розвитку більшості потужностей великих підприємств та заохочення малого бізнесу.

Інновація – це «втілення нових форм організації праці й управління, що охоплюють не тільки окреме підприємство, а й їх сукупність, галузь» [425]. Тому, інновація – це автентичне рішення, яке володіє новизною, базується на науково-технічних здобутках, запровадження якого призводить до змін у всіх галузях роботи виробництва за допомогою створення, освоєння та використання нового продукту, послуги чи технології для досягнення максимально можливого економічного, соціального, екологічного чи іншого ефекту [426].

Значення еко-інноваційної практики в сільськогосподарському

⁴²⁴ Чайка Т. О. Роль наукових парків в інноваційному розвитку аграрного сектора економіки України. *Хімія, екологія та освіта* : Збірник наукових праць II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 15–16 травня 2018 року). Полтава, 2018. С. 127–131.

⁴²⁵ Осовська Г. В., Юшкевич О. О., Завадський Й. С. *Економічний словник*. Київ : Кондор, 2009. 358 с.

⁴²⁶ Полегенька М. А. Етимологія терміну «інновації» як економічної категорії. *Агросвіт*. 2016. № 21. С. 57–61.

виробництві полягає у розробленні та запровадженні в сільськогосподарське підприємство високоідейних методів ведення господарства, до яких входять методики продуктивного виготовлення продукції, використання новітнього технічного забезпечення, запровадженні новітньої кадрової поведінки з врахуванням надбаного наукового та інноваційного потенціалу, що забезпечують отримання екологічного ефекту.

Інноваційний розвиток сільськогосподарського виробництва виділяє три взаємопов'язані галузі інновацій, пов'язані з біологічними, людськими та технологічними факторами. Особлива роль інновацій, пов'язаних з біологічними факторами аграрного підприємства, є характерною рисою процесу інновацій у сільському господарстві.

Інноваційні процеси в сільськогосподарському виробництві мають свої особливості. Їм притаманні функціональні, територіальні, галузеві, технологічні, організаційні відмінності та різноманітність. В інноваційний процес залучені як живі організми, так і промислові засоби. Основними особливостями формування та розвитку інноваційних процесів в сільськогосподарському виробництві є: різноманітність видів продукції, відмінності в технологіях виробництва продукції; залежність виробничих технологій від природних факторів; ізоляція виробників від виробника інновацій; існують значні відмінності у відсутності ефективного організаційно-економічного механізму передачі інновацій виробникам, різноманітності організаційних форм виробництва, характері їх діяльності та фінансування [427].

Впровадження еко-інновацій в сільськогосподарське виробництво передбачає (рис. 1):

- впровадження нових технологій виробництва сільськогосподарської продукції, які забезпечують достатній екологічний рівень готової продукції, направлені на збереження та відновлення навколишнього середовища [428];
- застосування у тваринництві нових, більш продуктивних порід і нових видів рослин, більш продуктивних та стійких рослин до хвороб і несприятливих природно-кліматичних умов;
- використання біотехнологій, що дозволяють отримати більш якісні, корисні продукти, які мають оздоровчий і профілактичний ефект;
- впровадження нових технічних засобів і технологій обробітку

⁴²⁷ Шубравська О. В., Прокопенко К. О. Перспективи модернізації аграрного сектору України. *Економіка України*. 2013. № 8 (261). С. 64–76.

⁴²⁸ Сіренко Н. М., Чайка Т. О. Органічні продукти харчування у забезпеченні продовольчої безпеки України. *Економіка АПК*. 2012. № 1. С. 43–48. URL : http://eapk.org.ua/sites/default/files/eapk/2012/2012_01/12_01_08.pdf

грунту, очищення та зберігання сировини, які забезпечують збереження і відновлення природних ресурсів [429];

- застосування енерго- та ресурсозберігаючих технологій, продуктивність яких підвищується впровадженням екологічних інновацій, забезпечується мінімізація витрат і екологічна безпека, економія ресурсів [430].

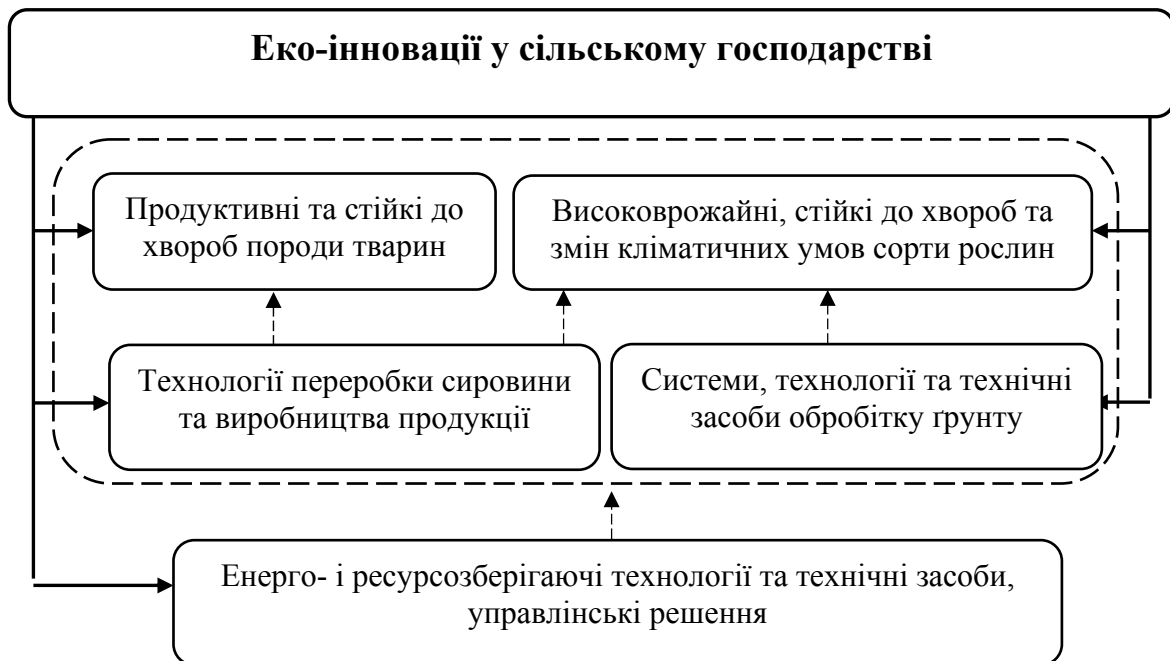


Рис. 1. Особливості та взаємозв'язок еко-інновацій у сільському господарстві

Джерело: авторська розробка.

Однак, вивчаючи стан інноваційної діяльності аграрних підприємств в Україні, можна сказати, що він не отримав належного розповсюдження. Так, аграрні підприємства мають багато невирішених проблем, пов'язаних з ефективним використанням інновацій та їх застосуванням, що супроводжується втратою конкурентоспроможності не тільки на міжнародному, а й на місцевому рівні. Підтримуючи думку багатьох експертів, ми також вважаємо, що основною причиною припинення інноваційного розвитку є нестача фінансових ресурсів. Але є і ряд інших причин, таких як: зниження платоспроможного попиту на вітчизняну продукцію з боку держави та підприємницького сектора, нездатність держави правильно направляти грошові потоки, негативний вплив інфляційних процесів, високі процентні ставки за банківськими

⁴²⁹ Писаренко П. В., Чайка Т. О. Якість ґрунтів в органічному землеробстві. *Дім. Сад. Город.* 2014. № 9. С. 22–23. URL : http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/4776/1/Писаренко_Якість%20ґрунтів.pdf.

⁴³⁰ Чайка Т. О. Екологічні наслідки традиційного сільського господарства. *Вісник ПДАА.* 2013. № 3. С. 95–99. URL : <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/visnyk/2013/03/95.pdf>. doi: 10.31210/visnyk2013.03.18

кредитами, відсутність платоспроможності замовників, економічний ризик, недосконала нормативно-правова база регулювання інноваційної діяльності тощо.

Недоліки в економічній політиці вплинули на розвиток всього аграрно-промислового комплексу країни. Так, основні технічні, економічні й організаційні параметри аграрного сектору відійшли від інших сфер народного господарства. Він зіткнувся з жорсткою ціною несумісністю, втрачаючи постійні канали збуту та матеріально-технічні ресурси сільськогосподарської продукції. В результаті відбулося порушення обороту фінансових ресурсів галузі за всіма основними параметрами, в тому числі отримання доходів від продажу продукції, залучення кредитів та інвестицій, а також отримання державної фінансової підтримки [431].

Основною проблематикою розвитку сільського господарства, що перешкоджає його інноваційному розвитку, є:

- недосконалість програм реформ в аграрному секторі та їх невідповідність вимогам законодавства і правовим принципам Європейського Союзу;
- неврегульованість земельної реформи;
- комплексне вирішення питань, пов'язаних з навколишнім середовищем, відсутність державних, регіональних і місцевих програм з використання та охорони земель [432];
- недосконалість бонітування та нормативно-правового забезпечення грошової оцінки земель;
- низький рівень використання потенціалу меліорованих земель;
- достатній рівень сучасної агротехніки (посадки, добрива, обробка ґрунту, системи захисту рослин і багаторічні насадження), що забезпечує досягнення екологічно безпечних та ефективних результатів сільськогосподарської діяльності) [433];
- недосконалість чинного законодавства щодо розвитку органічного сектору сільськогосподарського виробництва [434, 435];
- низький рівень поставок сільськогосподарської техніки;

⁴³¹ Ревенко М. Удосконалення державного регулювання розвитку аграрного сектору економіки. *Економіка України*. 2011. № 12. С. 51–55.

⁴³² Чайка Т. О. Земельно-ресурсний потенціал органічного виробництва в Україні. *Вісник ХНАУ. Сер. Економічні науки*. 2011. № 12. С. 323–330. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/4820>

⁴³³ Чайка Т. О., Висоцька Ю. В. Використання інноваційних технологій у рослинництві. *Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Сер. Технічні науки*. 2013. Вип. 2 (79). С. 55–60.

⁴³⁴ Чайка Т. О. Еко-інновації в органічному агровиробництві. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Сер. Економічні науки*. 2012. № 2 (18), Т. 3. С. 255–262. URL : <http://finance.mnau.edu.ua/files/articles/2012-chayka-eivoa.pdf>.

⁴³⁵ Чайка Т. О. Інноваційні технології в органічному рослинництві. *Практичне природне землеробство: якість продукції, ефективність, перспективи* : Матеріали Міжнародного семінару. Мелітополь : Люкс, 2013. С. 46–53.

- відсутність умов для розвитку малих аграрних підприємств з можливістю виробництва конкурентоспроможної ексклюзивної продукції на місцевому та зарубіжному ринках;
- висока вартість капіталу в трудомістких галузях сільського господарства, включаючи овочівництво, садівництво, виноградарство, хмелярство, тваринництво, органічне виробництво;
- відсутність мотивації для розвитку трудомістких галузей тваринництва у виробників сільськогосподарської продукції, що вимагають довгострокового обороту вкладених ресурсів;
- зниження конкурентоспроможності місцевих племінних (генетичних) ресурсів;
- відсутність державної підтримки селекційної системи у тваринництві та птахівництві на підприємствах агропромислового комплексу, залежність від імпорту племінної (генетичної сировини) ресурс;
- відсутність прозорих правил поведінки на промислових ринках;
- недостатнє наукове забезпечення окремих галузей харчової та переробної промисловості;
- високе енергоспоживання і залежність сільськогосподарського виробництва від імпорту паливно-енергетичних ресурсів;
- втрати основних фондів сільськогосподарських підприємств різних форм власності, а також значної частини суден рибальського флоту в результаті тимчасової окупації Автономної Республіки Крим.

Враховуючи вищезазначене, на нашу думку, першочергова роль у вирішенні питань виходу сільського господарства України з кризи, забезпечення його динамічного розвитку полягає в здатності забезпечити неухильне оновлення технічної та технологічної бази виробництва з використанням енерго- і ресурсозберігаючих технологій, освоєння і випуск нової конкурентоспроможної продукції з орієнтацією на користь для споживача, ефективний вихід товарів і послуг на світові ринки. Це вимагає проведення реформ у всіх сферах суспільного життя, трансформацію свідомості як окремого споживача, так і виробника, державного діяча, всього суспільства. Адже без якісних змін не можливо забезпечити підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва, економічної та продовольчої безпеки держави на всіх рівнях.

Виконання цього завдання пов'язане з визначенням стратегічних напрямів державної підтримки та забезпеченням ефективної роботи ринкових механізмів, інтеграцією аграрного сектору економіки країни у

світову економічну систему [436]. Аналіз шляхів подолання кризових ситуацій та вибір ефективних напрямів економічного розвитку аграрно-промислового комплексу показує, що найбільш оптимальні напрями у сфері сільського господарства є еко-інноваційними. Тільки таким чином можна швидко й ефективно трансформувати сільськогосподарське виробництво, стимулювати мале і середнє підприємництво й одночасно забезпечити вихід на світовий ринок, що дуже важливо для нашої країни з потенціалом великої аграрної країни. Конкурентоспроможність продукції агропромислового комплексу та конкурентоспроможність господарюючих суб'єктів повинні ґрунтуватися на певному рівні інноваційного розвитку, що сприятиме формуванню їх нових компетенцій (рис. 2). Отже, в державній політиці пріоритетом повинна стати конструктивність у вирішенні проблем, пов'язаних з впровадженням еко-інновацій на всіх етапах сільськогосподарського виробництва.



Рис. 2. Передумови еко-інноваційного розвитку аграрного сектору

Джерело: авторська розробка.

Всі ці елементи повинні об'єднуватися через чітку та послідовну державну інноваційну політику, орієнтовану на енерго- та ресурсозбереження задля існуючих і майбутніх поколінь.

Проведені дослідження та аналіз сучасних тенденцій розвитку економіки провідних країн світу показують, що створення еко-

⁴³⁶ Чайка Т. О. Напрями інноваційного розвитку сільських територій. *Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2016 році* (м. Полтава, 17–18 травня 2017 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2017. С. 217–218.

інноваційної економіки є стратегічним напрямком розвитку нашої країни в ХХІ столітті. Отже, вдосконалення державної інноваційної політики має відбуватися в напрямі збагачення її інструментарію.

Враховуючи вищевикладене, для забезпечення збалансованого розвитку аграрного сектору економіки України необхідне посилення еко-інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств з урахуванням інноваційних можливостей, підвищення мотивації всіх учасників аграрного ринку, підтримка процесу «дифузії інновацій», розробка власної моделі для активного залучення держави до законодавчо-нормативного регулювання досліджуваної сфери. Доцільно забезпечити розвиток інноваційного підприємництва, спрямованого на створення інноваційних продуктів, технологій і послуг з урахуванням екологічних тенденцій, які здатні адаптуватися до зовнішніх факторів, реалізовувати свій потенціал за допомогою виважених організаційно-управлінських підходів, що забезпечить гарантований еко-інноваційний розвиток у довгостроковій перспективі.

Наукове видання

СТІЙКИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Колективна монографія

За заг. редакцією Т. О. Чайки

Комп'ютерна верстка – Т. О. Чайка

Рекомендовано до друку Вченою радою
Полтавської державної аграрної академії

Підписано до друку 21.05.2021 р.
Формат 60x84/8. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Умовн. друк. арк. 23,77.
Наклад 300 шт. Замовлення 2021-16

Видавництво ПП «Астрая»
36014, м. Полтава, вул. Шведська, 20, кв. 4
Тел.: +38 (0532) 509-167, 611-694
E-mail: astraya.pl.ua@gmail.com, веб-сайт: astraya.pl.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5599 від 19.09.2017 р.

Друк ПП «Астрая»
36014, м. Полтава, вул. Шведська, 20, кв. 4
Тел.: +38 (0532) 509-167, 611-694
Дата державної реєстрації та номер запису в ЄДР
14.12.1999 р. № 1 588 120 0000 010089